

- De *algemeen strenger wordende en wijzigende regelgeving* die maakt dat minder bodematerialen op de werf kunnen hergebruikt worden en meer afvoer nodig is.
- *Onevenwicht tussen vraag en aanbod* door grote werven die grondoverschotten creëren. De zeer *grote projecten*, die momenteel lopen en nog gepland zijn, werken marktverstorend (Oosterweel, ECA,...). Het gaat voor de komende jaren om ca. 46,7 mio m³ die zal vrijkomen waarvan naar schatting 10,8 mio m³ binnen het project zal kunnen hergebruikt worden, zodat de grondoverschot ca. 35,9 mio m³ bedraagt. Hiervan ligt momenteel ongeveer 7,5 mio m³ momenteel in stock (Zeebrugge, zandstock A12). Lantis heeft voor volgende jaren uitzicht op voldoende afzet maar zou de bestaande afzet voor een groot deel vullen. Bijkomend komen daarbij nog de volumes van overige opdrachtgevers en de private markt.
- *Onvoldoende tijdelijke opslagplaatsen (TOP's)* als buffer bij afstemming tussen werven.
- Problemen met afzet in *definitieve opslagplaatsen (DOP's)*.

Binnen deze actie zal gezamenlijk onderzocht worden door POAB, het Departement MOW, het agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust en de federale overheid op welke locaties op een verantwoorde wijze berging (en eventuele herontginning) van zandige bodemmateriële mogelijk kan zijn.

Dit project kadert binnen de samenwerking tussen de Grondbank en haar Waalse counterpart. Eén van de gezamenlijke projecten betreft het digitaal beheren van vraag en aanbod. In dat verband loop het DIM-infra project, uitgevoerd door PXL Hasselt en UA. Gezien de gegevens over vraag en aanbod zeer volatiel zijn, is een consequent bijhouden ervan cruciaal om het systeem te laten slagen en zal aanvullend intensief netwerken altijd belangrijk blijven. Deze actie zal pas op middellange termijn resultaten opleveren. Voor kleinere volumes zijn er momenteel al een reeks initiatieven om vraag en aanbod met elkaar in contact te brengen ([Home | Grondbeheer](#); [Uw grondbeheer via Grondplatform.be - Home](#); [VergoMax home](#); [Symbiose](#)). Ook hiervoor is bijkomend netwerken belangrijk voor het slagen van de opzet.

Door het verzamelen van kennis en best practices wordt getracht het hergebruik van uitgegraven bodem extra te stimuleren.

Deze actie beoogt communicatie-initiatieven op te zetten om de perceptie rond verantwoord hergebruik uitgegraven bodem te verbeteren. Daarbij wordt o.m. gedacht aan een Vlaams-breed draaiboek voor projectleiders, een campagne, Q&A,... Hierbij kan ook het bredere middenveld betrokken worden.

Om een oordeelkundig hergebruik te stimuleren, zowel vanuit de bouwheer als vanuit de aannemers, is kennis over de hergebruiksmogelijkheden van de bodemmateriële cruciaal. Als deze kennis ontbreekt, zal de aannemer mogelijke risico's in zijn prijs incalculeren en kan de bouwheer de door de aannemer aangeboden prijzen moeilijk evalueren. Binnen deze actie wordt, samen met OVAM, DOV en met betrokkenheid van het Departement Omgeving, een gebruiksvriendelijk platform opgezet voor het concreet bepalen van de mogelijke bouwkundige toepassingen (o.b.v. geotechnische kenmerken). Dit kan ook worden toegepast voor gronden na reiniging.

Naast het stimuleren van hergebruik, kan dit mogelijks ook leiden tot meer transparantie in de prijzen voor grondafzet door de aannemer.

Nederland kampt met een structureel tekort aan zandige gronden. Vlaanderen kampt met een overschot. Bovendien is (op vandaag) de kost voor afvoer naar Nederland lager dan binnen Vlaanderen: gemiddeld ongeveer 15 euro/m³ (kost inclusief transport, exclusief algemene kosten, winst en risico hoofdaannemer) versus 30 euro/m³ in Vlaanderen. Uitvoer naar Nederland zou dus in belangrijke mate kunnen bijdragen om het probleem van grondafzet op te lossen. Het uitvoeren van uitgegraven bodem naar Nederland valt onder de wetgeving “Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen” (EVOA). Dossiers verlopen via OVAM en de Nederlandse Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). In de praktijk treden volgende problemen op, die deels te maken hebben met regelgeving en procedures en deels met perceptie en vertrouwen:

- Verschillend normenkader;
- Lokale toezichthoudende overheden kunnen relatief willekeurig bijkomende en/of strengere voorwaarden opleggen;
- Lokale toezichthoudende overheden evalueren geldigheid bodemonderzoeken met verschillende interpretaties tot gevolg;
- Doorlooptijd van de EVOA procedure is daardoor onzeker;

- OVAM maakt reeds werk van vernieuwde procedures. Daarnaast zal via overleg met Nederland bekeken worden welke oplossingen gezamenlijk kunnen worden uitgewerkt.

De problematiek van grondafzet in Vlaanderen vraagt om een gecoördineerde aanpak met betrokkenheid van verschillende actoren en kennisuitwisseling met Nederland. Het plan van aanpak biedt een gestructureerde aanpak om de uitdagingen aan te pakken en duurzame oplossingen te vinden voor het maximaal hergebruiken van uitgegraven bodem.

Annick DE RIDDER

1) Plan van aanpak grondafzet